

Amate pacem: diligite unitatē. Nescitis a
 quibus multis bonis sepamini: dum quasi ma-
 lis calūniamini: Furiunt: seuiunt: quando
 ista dicim⁹: Nā querūt ⁊ mortificare nos.
 Apparuerūt sepe impet⁹ eorū: apparuerūt
 insidie. Cum ergo inter insidias illoꝝ viu-
 mus: ⁊ quibus dicim⁹: amate pacē: aduer-
 sant nobis: nonne vox ista nostra est: cum
 his qui oderunt pacē eram pacificus. **Cū**
 loquerer illis debellabāt me gra-
 tis: Quid est em̄ fratres debellabant me?
 Et parū erat: si nō adderet gratis. Quibus
 dicim⁹: amate pacē: christū amate: nūquid
 dicimus: honorate nos? S; honorate chri-
 stum: nos nolum⁹ honorari: sed illū. Nam
 nos quid sum⁹ ad ap̄lm Paulū: qui tamē
 dicebat illis paruulis: quos mali homines
 ⁊ mali suasores ꝑcidere ab unitate i scisma-
 ta volebant: Quid eis dicebat ille? Nūquid
 Paulus ꝑ vobis crucifixus est: aut in no-
 mine Pauli baptizati estis? Hoc ⁊ nos di-
 cimus: amate pacē: amate christū. Si enim
 amant pacē: christū amant. Cū ergo dici-
 mus: amate pacē: hoc dicim⁹: amate chri-
 stū. Quare? Quia de christo ait ap̄stol⁹:
 Ipse ē em̄ pax nostra: qui fecit vtraq; vnū.
 Si ḡ christus idō pax: q; fecit vtraq; vnū:
 quare vos de vno fecistis duo? Quō ergo
 pacifici estis: vt cum christus faciat vnum
 de duobus: vos facitis de vno duo? Sed
 q; hec dicimus: cū his qui oderunt pacem
 sum⁹ pacifici: et tamē illi qui oderūt pacē:
 cum loqueremur eis debellabant nos gra-
 tis.

Explicit Tractatus de ps. CXX.

Incipit Tractatus de ps. CXX.

Secūdus est iste psalmus eorū quo-
 rum titulus est: Canticum gra-
 duū. Plures em̄ sunt significan-
 tes vt iam in primo eorū audistis: ascēsum
 nostrū. Qui sit in corde ad deū: in cōualle
 plorationis: id est ab hūilitate cōtribulati-
 onis. Ascēsus enim vtilis nobis nō potest
 esse: nisi ꝑmo hūiliati: a cōualle nobis ascē-
 dendū esse meminerimus. Cōuallis enim
 terre locus est dep̄ssus. Sicut loca terre al-
 ta montes ⁊ colles: ita cōuallis locus hūi-
 lis: ne dū ꝑproperē et ꝑpostere querim⁹ ex-
 altari: nō ascendam⁹ sed ruamus. Vocuit
 autē ipse dñs a cōualle plorationis ascēden-
 dū: qñ ꝑ nobis hūiliari vsq; ad mortē cru-
 cis ⁊ pati dignat⁹ ē. Hoc exemplū nō relin-
 quam⁹. Ista cōualle plorationis martyres
 intellexerūt. Tñ intellexit: Unde? Quia

et ipsi de cōualle plorationis vt coronarent
 ascenderūt. Congruit ⁊ hodierno diei psal-
 mus iste: canticū graduū. De illis em̄ di-
 ctum est: Euntes ibant ⁊ flebant mittentes
 semina sua. Hec est cōuallis plorationis: vbi
 a flentibus mittunt semina. Que sunt autē
 semina: Bona opa in ista tribulatione ter-
 rena. Qui bene opat in conualle ploratio-
 nis: sicut est homini semināti ꝑ hyemē. Nā
 quid frigore ab ope deterret? Sic pressuris
 mūdi non debem⁹ a bono ope deterreri: qz
 vides quid sequit. Euntes inquit ibant et
 flebant mittentes semina sua. Valde mise-
 ri si semp flebāt: valde miseri si nunq; de la-
 chrymis sūt liberādi. Sed vide qd sequit:
 Veniētes autē veniēt in exultatiōe: portan-
 tes germina sua. Nichil aliud istis canticis
 docemur fratres ḡ ascēdere: sed ascēdere i
 corde: in affectu bono: in fide: ⁊ spe: ⁊ cari-
 tate: in desiderio ꝑpetuitatis: ⁊ vite eterne.
 Si ascendit: cōgruit nos dicere: quō ascen-
 dendū sit. Quāta terribiliora lecta de euā-
 gelio: audiuit caritas v̄a: Elidētis certe:
 quia hora dñi sicut fur in nocte ita veniet.
 Si sciret inquit paterfamilias qua hora fur
 veniret: Amē dico vobis: quia nō pateret
 ꝑfodere parietē suū. Scitis modo. Quis
 ergo nouit qua hora veniet: que hora sicut
 fur erit? Nescis qua hora veniat: semp vi-
 gila: vt quod nescis qñ veniat: patū te in-
 ueniat cū venerit: Et ad h forte nescis: qñ
 ventur⁹ est: vt semp patus sis. Illū em̄ pa-
 trēfamilias subito occupabit hora illa: qui
 paterfamilias supbus significat⁹ est. Noli
 velle esse paterfamilias: ⁊ non te subito illa
 hora occupabit. Et quid ero inquis? Qua-
 le audisti de psalmo: Paup ⁊ dolens ego
 sum. Si em̄ pauper ⁊ dolens eris: non eris
 paterfamilias: quē illa hora subito inueni-
 et: ⁊ subito premet. Paterfamilias em̄ sūt
 illi qui ꝑsumentes de cupiditatibus suis: ⁊
 in delitijs huius seculi defluentes tument:
 ⁊ erigunt aduersus humiles: ⁊ insultant in
 sanctis intelligentibus angustā vtam: que
 ducit ad vitam. Talibus em̄ veniet illa ho-
 ra subito: quia tales erant ⁊ in dieb⁹ Noe:
 quorum dierum cōmemorationem audi-
 stis factam in euangelio: Sic erit aduētus
 filij hominis inquit: quomō in dieb⁹ Noe:
 Manducabāt: bibebant: nubebant: vxo-
 res ducebant: nouellabant: edificabāt: do-
 nec introijt Noe in arcam: ⁊ venit diluuiū
 et ꝑdidit omnes. Quid ergo? Omnes ꝑ-
 ribunt qui ista faciunt: qui nubunt: qui

CXX
 pacifus: Sed in malis...
 quibus multis bonis...
 Apparuerunt sepe...
 insidie. Cum ergo...
 amate pacem: diligite unitatem...
 loquerer illis debellabant me gratis...
 Et parum erat...
 amate pacem: christum amate...
 honorate nos? Sed honorate christum...
 nos nolumus honorari...
 dicebat illis paruulis...
 mali suasores...
 volebant: Quid eis dicebat ille?...
 Paulus pro vobis crucifixus est...
 in nomine Pauli baptizati estis?...
 amate pacem: amate christum...
 amant pacem: christum amant...
 amate pacem: hoc dicimus: amate christum...
 Quare? Quia de christo ait apostolus...
 Ipse est enim pax nostra...
 Si ergo christus idem pax...
 quare vos de vno fecistis duo?...
 pacifici estis: ut cum christus faciat vnum...
 de duobus: vos facitis de vno duo?...
 hec dicimus: cum his qui oderunt pacem...
 sumus pacifici: et tamen illi qui oderunt pacem...
 cum loqueremur eis debellabant nos gratis.

uxores ducunt: qui nouellat: qui edificat: **Ad.** Sed qui de his presumunt: sed qui ista deo pferunt: sed qui ppter hec offendere deli cito parati sunt. At vo qui istis omnibus: aut no vtunt: aut vtunt tanq no vtentes: plus psumentes de illo qui dedit: q de his que data sunt: et intelligetes in his eius consolatione et misericordia: et no occupati donis: ne a donatore ruant: qui tales sunt: no illos inuenit imparatos hora illa sicut fur. Talib dicit apostolus: Vos autem non estis in tenebris: vt dies ille vos tanq fur comprehendat. Omnes enim vos filij lucis estis: et filij diei. Ideo dominus cum diceret timendam esse horam sicut furem: nocte posuit. Et apostolus ita ait: Quia hora domini sicut fur in nocte ita veniet. Ad vis vt te inueniat: noli esse in nocte. Quid est noli esse in nocte: Filij lucis estis et filij diei: no sumus noctis neq tenebrarum. Qui sunt filij noctis et tenebrarum: Iniqui: impij: infideles. Sed et ipsi audiunt anteq veniat hora: et dicat illis apostolus: Fuiistis aliquando tenebre: nuc autem lux in domino. Sicut iste psalmus habet euigilent: Jam illuminati sunt motes: Quid adhuc dormiunt:

Alia lra
t Leuauit oculos
meos.
t mibi.

Expositio psalmi.

Leuent oculos suos in montes: vñ veniet auxiliu illis. Quid est iam illuminati sunt montes: Jam ortus est sol iusticie: iam ab apostolis predicatu est euageliu: pdicate sunt scripture: patuerunt omnia sacramenta: concissus est velum: patuit secretum templi: iam tandem leuent oculos suos in montes: vñ veniet auxiliu illis. Hoc enim pcepit illis iste psalmus secundus de his qui inscribunt canticum graduu. Sed non rursus presumant de montibus: qz ipsi montes: non a se lucent: sed ab illo lucent: de quo dictu est: Erat lumen veru: qd illuminat omnem hominem ventem in hunc mundum. Montes possunt intelligi: homines magni: homines clari. Et q maior est Jobanne baptista: Qualis ille mons erat: de quo dñs dicit: In natis mulieru nemo exurrexit maior Jobane baptista. Vides certe istum magnu montem lucetem: audi contentem. Quid pfitentem: Nos omnes inquit de plenitudine eius accepimus. De cui ergo plenitudine accepimus montes: ab illo est tibi auxiliu: non a montibus: in qd tñ nisi leuaueris oculos p scripturas: no admoueberis vt ab illo illumeris. Cata g qd sequit. Si vis audire vt fir-

missime ponas pedes in gradibus: ne i illa ascensione: aut fatigeris: aut lapsus cadas: dic qd sequit. **Ne des ad mouendu pedem meum:** Vñ mouent pedes: Vñ mor est pes illi q erat in paradiso: Sed pus attede vñ mor est illi q erat inter angelos: et moto pede cecidit: et de angelo factus est diabolus. **Ad.** n. pede cecidit. Quere vñ cecidit. **Supbia cecidit.** Ad q mouet pedem nisi supbia: Ad ruinam no mouet pedem nisi supbia. Ad ambulandu et pficiendu caritas mouet pedem: ad cadendu supbia mouet. Ideo et ille quid dicit in psalmo: Filij autem hominu sub tegimie alaru tuaru sperabunt. Si sub tegimie: semp huiles: semp de deo sperantes: semp de se non psumetes. Sub tegimie alaru tuaru sperabunt: no enim a se fatiant vt beati sint. Sz qd seqt: Inebriabunt ab vbertate domus tue: et torrente deliciarum tuaru potabis eos. Ecce sitiunt: ecce inebriant: ecce sitiunt: ecce bibunt: sed no a se bibunt: nec ipsi sibi sunt fons. Sed vñ bibunt: Sub tegimie alaru tuaru sperabunt. Si sub alis humiles sunt. Quare: Quia apud te inqt est fons vite. Ad q a se irrigant montes: sicut a se no illumiant motes: Ad vide qd sequit: In lumine tuo videbimus lumen. Si g in lumine ipsi videbimus lumen: qe cadit a lumine: nisi cui ipse no est lumen: Et q voluerit sibi esse lumen: ipse cadit a lumine q illuminat. Ideo scies no cadere: nisi est q sibi vult lucere cu sit p se tenebre: statim sbicit: Ad veniat mibi pes supbie: et manus peccatoris no moueat me: id est mutatio peccatoris: no moueat me: vt cada a te. Quare timuisti et dixisti: Ad veniat mibi pes supbie: Seqt: Ibi ceciderunt oes q opant iniquitate: Quos no vides opari iniquitate: ia danati st. Sz vt danarent: vbi ceciderunt: Cu illis venit pes superbie. Recte g iste audiens vt ascendet et no cadat: vt a coualle plorationis pficiat: no i timore supbie deficiat: ait deo: **Ne des ad mouendu pedem meum.** Et dñs illi: **Neq dormitet q custodit te.** Intēdat caritas via. Quasi vna sententia facta est ex duabus vocibus. Ad dixit ascendens et cantas canticu graduu: **Ne des ad mouendu pedes meum:** et deo tanq diceret ad te: **Ne des ad mouendu pedem meum** dicens mibi: **Adde:** **Neq dormitet qui custodit te:** et no mouebit pes tuus. Dixit at ille: **Nuqd i platea mea est:** vt no dormitet q custodit me: **Volo vt no dormiat neq dormitet.** Ergo illi tibi elige qui no dormit neq dormitabit: et no mouebit

Alia lra.
t Auxiliu
a dño: qui
celu et terr
t Ad det
motione
tu.

Alia lra.
t Auxiliu
a dño: qui
celu et terr
t Ad det
motione
tu.

pes tuus. Deus nunq̄ ē dormiens. Si vis habere custodē nō dormientē: deum elige custodē. Ne des ad mouendū pedem meū dicit tu: bene optime: s̄ ille dicit tibi: neq̄ dormiet qui custodit te. Tu forte cōuersurus te eras ad homies custodes ⁊ dicitur: Quē sum inuēturus nō dormientē: Quis homo nō dormitabit: Quē inuenio: Quo ibo: Quo reuertar: Ille tibi onidet. **Ecce non dormitabit neq̄ dormiet: q̄ custodit israel.** Vis habere ergo custodem nō dormientē neq̄ dormitantē: **Ecce non dormiet neq̄ dormitabit: qui custodit israel.** Chriſt⁹ em̄ custodit israel. Esto ergo israel. Quid ē israel: Interpretat̄ homo videns deum. Et quis videt deū: Primo p̄ fidem: postea per speciē. Sed per speciē nōdum potes: p̄ fidem vide. Si enim facie videre nō potes: qm̄ ibi species: posteriora eius vide. Hoc dictum est Moysi a domino: Nō potes videre faciem meā: posteriora mea videbis cum transiero. Expectas forte vt transeat: iam transijt: tu vide posteriora ipius. Ubi transijt: Audi Johannē: Cū venisset iquit hora: vt transiret de mūdo ad patrem: **Bomin⁹ noster Iesus christus iam fecit pascha.** Pascha aut̄ transit⁹ interpretat̄. Nam verbū est hebreum: ⁊ putant homies grecū esse quasi passionē: sed nō ē. Ad diligentiorib⁹ ⁊ a doctoribus inuentum ē: quia pascha hebreū verbū est: et nō interpretat̄ passionē: sed transitū. Per passionē em̄ transijt dñs a morte ad vitā: ⁊ fecit nobis viā credētib⁹ i resurrectione ei⁹ vt transeam⁹ ⁊ nos de morte ad vitā. Non magnū est credere: qz mortuus ē christus. Hoc ⁊ pagani ⁊ iudei: ⁊ omnes iniqui credunt: hoc omnes credunt: qz mortuus est. Fides christianorū resurrectione christi est. Hoc pro magno habemus: qz credim⁹ eū resurrexisse. Ergo tūc se voluit videri cum transiret: hoc est cū resurrexisset. Tūc in se voluit credi cum transiret: quia traditus ē p̄pter delicta nostra: ⁊ resurrexit p̄pter iustificationē nostrā. Et ipsam fidem in resurrectione christi: maxime cōmendauit ap̄tus: **Ait em̄. Si credideris in corde tuo: qz de⁹ eum suscitauit a mortuis: salu⁹ eris.** Nō dixit: si credideris qz mortuus ē christus: qd̄ ⁊ pagani ⁊ iudei: ⁊ omnes inimici eius crediderūt: sed ait: si credideris in corde tuo: quia deus illum suscitauit a mortuis: salu⁹ eris. Hoc credere: hoc ē esse israel: hoc ē videre deum. Quis adhuc posteriora eius

videas: tamē cuz credideris in posteriora: puenies ad visionem faciei. Quid est hoc: cum credideris in id quod posterius p̄ te factus est christus: Cū credideris in id qd̄ posterius suscepit christus. Nam in primo facies eius que est: In principio erat verbum: ⁊ verbū erat apud deum: ⁊ deus erat verbum. Posteriora eius que sunt: Et verbum caro factum est: ⁊ habitauit in nobis. Cum ergo credis in hoc qd̄ pro te factū est verbum: et resurrexit in carne: ne tu de tua carne desperares efficeris israel. Fact⁹ aut̄ israel cum fueris non dormitabit neq̄ dormiet qui custodit te: quia iam israel es: et audisti i psalmo: **Ecce nō dormitabit neq̄ obdormiet qui custodit israel.** Chriſt⁹ em̄ ip̄e dormiuit: sed resurrexit. Quid enim ait ip̄e in psalmo: **Ego dormui ⁊ somnū cepi.** Nūquid remansit in somno: Et surrexi inquit: quoniā domin⁹ suscepit me. Si ergo iam resurrexit: iam transijt: si iam transijt: vide posteriora eius. Quid ē vide posteriora eius: Crede in resurrectionē eius. Et quia ait ap̄stol⁹: **Et si crucifixus est ex infirmitate: s̄ viuit ex virtute dei: Et iterū ait: Chriſtus surgēs a mortuis iam nō moriet: ⁊ mors ei vltra nō domiabit.** Recte tibi cātat: **Ecce non dormitabit neq̄ obdormiet: qui custodit israel.** Adhuc forte queris carnali sensu: quis est qui nō dormitabit neq̄ dormiet: Et cum queris inter homies: salteris: nunq̄ inuentur⁹ es. Noli ergo presumere de quocūq̄ homine: Omnis homo dormit et dormitabit. Quādo dormitat: Cum portat carnem infirmitatis. Quādo dormiet: Cum fuerit mortuus. Noli ergo presumere de homine: potest dormire mortalis. Dormit moriens: noli querere inter homies. Et q̄s inquit custodit me: Qui nō dormitat neq̄ dormiet. Audi quid sequit̄: **Dominus custodit te:** Non ergo homo dormitans et dormiens: sed dominus custodit te. Quomō te custodit: **Dominus tegumentū tuū super manū dextere tue.** Eia fratres intelligamus adiuuāte domino quid sibi velit: **Dominus tegumentū tuum super manū dextere tue.** Uideē em̄ mibi habere sensum occultum: quare non dixerit: **Bomin⁹ custodit te absolute et simpliciter: sed addidit: super manū dextere tue.** Quid em̄: **Dexterā nostrā de⁹ custodit: et sinistrā nr̄am nō custodit: Nōne ip̄e nos totos fecit: Nōne q̄ nob̄ fecit dexterā: ip̄e fecit et sinistrā: Postre**

Alfalfa.
† p̄tectio tua.
† dexterā tuā.

ecclia in amplexu pietatē et castitatē. Quid ait: Sinistra eius sub capite meo: et dextera eius complectet me. Quid autē: quia sursum erat dextera: deorsum sinistra: et sic complectabatur sponsus sponsam: supponens sinistram ad solationē: imponens dexteram ad protectionē. Sinistra inquit eius sub capite meo: Deus illam dat: ideo sinistra eius: quia omnia ista temporalia deo dat. Quae uero sunt: quae impij: qui ab idolis et demonibus ista petunt: Quae multi a demonibus ista petunt: et non illa habent. Et rursum quae illa non petunt a demonibus: habent ea: sed non a demonibus ista dant. Inter multi petunt a deo: et non habent. Nonne ille dispensare sinistram: quae uocat ad dexteram. Ergo si est sinistra: sit sinistra: sed sub capite sit. Supra illam sit caput tuum: id est supra illam sit fides tua: ubi habitat christus. Noli temporalia proponere fidei tuae: et non erit sinistra super caput tuum: sed omnia temporalia subde fidei tuae: et fidem tuam proponere omnibus temporalibus: et erit sinistra sub capite tuo: et recte dextera eius complectet te. Audi hoc ipsum exponi in uerbis. Quid est sinistra ipsa: quid est dextera: Cum de sapientia diceret: Longitudo inquit dierum: et anni uite in dextera eius: in sinistra autem eius diuitie et gloria: Longitudo illa dicitur eternitas est. Hec enim proprio modo dicit scriptura longum quod eternum est. Nam quicquid sine habet breue est. Alio loco: Longitudine inquit dierum replebo eum. Et nihil aliter per magno diceret: Honorum premium tuum et misericordiam tuam: ut longeuus sis super terram: Super quam cuncti terrarum: nisi de qua dicit. Spes mea es tu: portio mea in terra uiuentium: Ibi esse longeuum quod est: nisi ibi uiuere in eternum. Nihil est longeuum quid est: nisi uisus ad senectutem peruenire. Et si longa uideatur etas: cum peruenit conuincit breuis: quia et finitur. Et multi maledicentes parentibus senescunt in hac terra: multi autem obsequentes parentibus: cito eunt ad deum. Nunquid ergo implet: ut longeuus sit secundum hanc uitam: Sed longeuus per eternitatem illa positus est. Longa uita est in dextera eius: At uero diuities gloria: id est sufficientia uite huius: ea quae bona existimantur ab hominibus sinistra est. Nescio quomodo uenit et uult tibi percutere dexteram: id est tollere tibi fidem tuam: tu accepisti alapas in dextera: perbe sinistram: id est ut illud tollat quod temporale est: et non ea quae eterna habes. Audite Paulum apostolum hanc facientem. Homines persequerentur in eo quod christianus erat: percutit illi dextera: ille sinistram opponebat. Cuius romanus suus ait. Dexteram perhibebat: ille de sinistra terre

bat: quia illi dexteram eius timere non poterat: non dum enim christo crediderat. Quid ergo: Si dextera amplectitur: sinistra sub capite est. Quid est: Nesciat sinistra tua quod faciat dextera tua: Id est quoniam facis bonum opus: propter uitam eternam fac. Nihil si opus bonum in terra propterea feceris: ut terrena tibi abundant: scit sinistra tua quod faciat dextera tua. Audi scuisi dexteram sinistram: noli facere nisi propter uitam eternam. Ideo fac et securus facies: sed enim mandauit deus. Si propter solas res humanas: et solam uitam istam facis quod facis: sinistra sola operatur. Si autem propter uitam eternam opereris: dextera sola operatur. Si autem habes intentionem ad uitam eternam: sed furripit tibi cupiditas uite temporalis: ut attendas etiam ista: quoniam facis opus bonum: ut hic tibi aliquid retribuatur: miscet se sinistra operibus dextere: Hoc uetat deus. Veniamus nunc ad illud quod ait psalmus. Dominus tegumentum tuum super manus dextere tue. Ad hanc partem dicit: Unde per bamus: Quia et manus dei patris dei dicta est. Nihil diabolus qui temptauit Job hanc ait deo: Mitte manum tuam: et tange omnia quae habet. Quid est mitte manum tuam: nisi da partem: Euidenti audi fratres: ne forte carnali sensu adhuc cogites: quia membrum distinctus est deus: Audi euidenti quod dicit manus patris: Aut quid alio loco scriptura. Adors et uita in manibus lingue. Nouimus linguas frustra quaedam in ore mouent: et percutiendo palatum et dentes distinguunt sonos quibus loquimur. Ostendat mihi manus lingue. Lingua ergo non habet manus: sed habet et manus. Que sunt manus lingue: Partes lingue. Quid est: mors et uita in manibus lingue: Ex ore tuo iustificaberis: et ex ore tuo condemnaberis. Ergo si manus potestas: quid est manus dextere: Nihil arbitrari intelligi congruenti: nisi ut intelligamus manum dextere partem: quam tibi dedit deus: ut si uel donante deo ad dexteram sis. Erunt enim impij omnes ad sinistram: erunt autem omnes filij boni ad dexteram: quibus dicit: Venite benedicti patris mei: percipite regnum quod uobis paratum est ab origine mundi. Ut autem sis a dextera: id est ut possis dei filius fieri: partem accepisti. Quam partem: De qua dicit apostolus Johannes: Dedit eis partem filios dei fieri. Unde accepisti hanc partem: Redebat inquit in nomine eius. Si ergo credis: ipsa tibi pars data est: ut sis inter filios dei. Et se autem inter filios dei: hanc est ad dexteram pertinere. Ergo fides tua manus dextere tue: id est potestas que tibi data est: ut sis inter

filios dei: manus ē dextere tue. Sed quid valet ip̄a p̄tās quam accepit hō: nisi dominus protegat: Ecce credidit: iaz ambulat in fide: infirmus est inter temptatiōes: agitur inter molestias: inter carnales corruptiones: inter suggestiones cupiditatis: inter versutias et laqueos inimici. Quid valet q̄ qui habet p̄tāz et credidit in ch̄stū: vt sit inter filios dei: **De homini illi: nisi et ip̄ius fidem dñs p̄tegat: id est vt non te p̄mittat temptari supra q̄ potes ferre: sicut dicit ap̄tus: Fidelis deus qui non vos p̄mittet temptari supra q̄ potestis ferre. Ergo ille q̄ non sinit temptari supra q̄ possumus ferre: q̄uis iam fideles sumus: q̄uis iam man⁹ dextere nostre sit in nobis: p̄tegit nos deus sup manū dextere nr̄e. Non nobis sufficit habere manū dextere: nisi ille et ip̄am manū dextere p̄tegat. Ecce hoc de temptatiōib⁹ dixi: Intēdite qd sequat.**

Protegat te domin⁹ super manum dextere tue. Bixi et qd arbitror recognouistis. Si enī nō recognouissetis: et de scripturis non recognouissetis: nō vocibus vestris intellectum vestrū mihi significaretis. Ergo quia intellexistis fratres: videte qd sequit: quare p̄tegat dñs et super manū dextere: id est sup ip̄am fidez in qua p̄tātem accepimus esse filios dei: et esse ad dexteraz. Quare oportet vt p̄tegat dñs: **Propter scandala.** Unde sunt scandala? **Be duobus timēda sunt scādala:** qz et duo sunt p̄cepta: in q̄bus tota lex pendet et prophete: dilectio dei et pximi. Ecclā propter deū: in deo pxim⁹ diligis: deus aut p̄pter deum. In deo intelligit figurate dict⁹ sol: in ecclesia intelligitur figurate dicta luna. Quisq̄s potest errare vt aliud de deo credat q̄ oportet: nō credat patrē et filiū et spiritum sanctū vnus esse sube: decept⁹ ē versutia hereticorū: maxime arrianorū. Si aut aliqd minus ī filio: aut min⁹ in sp̄u sancto q̄ in patre crediderit: passus est scandalū in deo. Quisq̄s rursus putauerit ecclesiaz in vna pte esse: et nō eam cognouerit diffusam toto orbe terrarū: et crediderit eis qui dicūt: ecce hic ē ch̄stus: et ecce illic: sic modo audistis cū euāgelium legeret: cum ille totū orbem emerit: qz tantū precius dedit: ille tāq̄ in primo scandalizat: a luna vritur. Quisquis q̄ errat in ip̄a suba veritatē: a sole vrit: et p̄ diem vrit: qz in ip̄a sapiētia errat: de qua dictus est: **Dies diei eructat verbum.** Unde dicit et ap̄tus: Sp̄ualibus

Alia lra.
I non h3 hunc
versiculū

sp̄ualia compantes: **Dies diei eructat verbum: sp̄ualibus sp̄ualia compantes.** **Dies diei eructat vbum: sapientiā loquimur inter p̄fectos.** Quid est: et nox nocti idicat scientiā: **Paruulis p̄dicat̄ humilitas ch̄stī: et caro ch̄stī: et crucifixio ch̄stī: qz ip̄m est lac quod sufficit puulis: et ideo nō relinquuntur in nocte: paruuli: q̄a lucet et luna etiam in nocte: id est p̄ carnez ch̄stī p̄dicat̄ ecclia: qz ip̄a caro ch̄stī: caput ecclesie ē.** Quisq̄s ibi nō scandalizat in ip̄a ecclesia et in carne ch̄stī: a luna non vritur. Quisquis scādalizatus nō fuerit in veritate illa incōmutabili et incōtaminabili: non in isto sole quem nobiscū vidēt musce et pecora: sed in illo sole de quo dicūt unph̄ ī fine: **Quid nobis p̄fuit supbia: et diuitiarū tactantia quid cōtulit nob: Trāsierūt omnia tāq̄ vmbra.** Et cū ista dixissent: ergo ī quib⁹ errauim⁹ a via veritatis: et iusticie lumen nō luxit nobis: et sol nō est ort⁹ nobis. Nunqd nō iste sol omnibus unph̄s ort⁹: illo instituyente de quo dictum ē: **Qui facit soles suū orti sup bonos et malos: Ergo aliū solem fecit deus: q̄ ort⁹ sup bonos et malos: istū quem vidēt et boni et mali.** Alius ē aut ille sol: non factus: s̄ genitus: p̄ quem facta sunt omia: vbi ē intelligētia incōmutabilis veritatis. **Be ip̄o dicūt unph̄: et sol non ortus est nobis.** Quisq̄s in ip̄a sapia non errat: nō vrit a sole. Quisq̄s in ecclesia et ī carne domini: et in his que p̄ nobis t̄p̄alit̄ gesta sunt nō errat: nō vritur a luna. Omnis aut hō q̄uis iam crediderit in ch̄stū: aut ibi errat: aut ibi: si nō in illo fit qd dictū ē: **Dñs tegumentū tuū sup manum dextere tue.** Ideo enī cū dixisset: **Dñs tegumentū tuū sup manum dextere tue: q̄si quesisset ille et dixisset: Iaz ecce ē manus dexte mee: iam elegi credere in ch̄stū: accepi p̄tātem inter filios dei esse: quid est qz deus tegumentū meū est adhuc supra: id ē sup manum dextere mee.** Sequit. **Per dies sol non vret te: neq̄ luna p̄ noctes.** Ad hoc igit tegumentū tuū est sup manū dextere tue: vt non te vret sol p̄ diem: neq̄ luna p̄ noctes. Nam hic intelligite fratres qz figurate dictū ē. Etenim reuera f̄res soles visibilē si cogitemus: vrit p̄ diem. Nunqd luna vrit p̄ noctes: s̄z quid est v̄stio: Scādalum. Audi ap̄tin dicentē. Quis īfirmatur: et ego nō infirmor: Quis scandalizat: et ego nō vror: **Per diē q̄ sol nō vret te: neq̄ luna p̄ noctem.** Quare: Quia. **Domini**

Psalmus
... ab omni mal
... in sole: et a scādalis in lun
... custodiat q̄ est regim
... de dextere tue: qz non e
... ad quam reme
... sumus. B̄s cu
... malo. Custodiat
... domin⁹. Etiam in ip̄
... domin⁹: inter du
... tuum: et hoc nunc
... Et nō quali corpore
... sunt martyres: s̄z
... sunt martyres: s̄z
... hodie natalicia cel
... diem et de die
... te: qz dñs tegumentū cui
... eam: ille q̄ eam custo
... fratres nunqd est qui in
... est: sed h̄ omnia
... capite erant. Vt unim
... illi obiecta est
... Caput supra erat: dexte
... Quod poterat
... dicitur: s̄z dicitur: s̄z
... et diuine s̄z
... et cōsuetudine copul infirmu
... ad tanta munimēta: Quod a
... im manente s̄z sub capite: et
... complectentē: q̄ sic manam
... Et t̄ p̄calle: sed in
... autē dicit psalmus: Custodiat
... Quia nō cessat: corpus
... corpus ad t̄p̄e p̄calle: et na
... est: qz et t̄p̄e qui v̄stio
... corpus suū
... Sed carne suam illi
... carmen n̄tam in fine
... Ideo suscitāt est cap
... corpus et nō dēseret. Et
... ip̄a nō cedit
... in p̄calle: in p̄calle
... ip̄a non cedit deficiē
... v̄stio: s̄z t̄p̄e eos q̄ corpus
... animā aut non p̄t occidere: s̄z
... q̄ habet p̄tātem corpus et animā
... mittere in gēvomas ignis. Id a
... custodiat dñs: et h̄as p̄tā
... cedas p̄mitem: s̄z ne
... tempalia. Et custodiat a
... Et deinde custodiat dñs
... et cū t̄p̄e: et h̄ n̄c et v̄stio
... t̄p̄e: t̄p̄e t̄p̄e t̄p̄e

nus custodiet te ab omni malo. A scandalis in sole: et a scādalis in luna: Ab omni malo te custodiat q̄ est tegumentum tuū sup manum dextere tue: q̄ non dormit neq; dormitabit. Et ad quam rem? Quia in temptationibus sumus. Bñs custodiat te ab omni malo. Custodiat animā tuā dominus. Etiam in ip̄a anima

Custodiat dominus introitū tuū et exitū tuum: ex hoc nunc et vsq; in seculum. Et nō quasi corpus tuū: nā in corpe pempti sunt martyres: s; custodiet animā tuā dñs: qz de aīma non cesserunt martyres et seuebant psecutores: in Christinā cui⁹ hodie natalicia celebram⁹: seuebāt in seminā diuitem et delicatam: s; fortis erat: qz dñs tegumentū eius sup manum dextere eius: ille q̄ eam custodiebat. Hec enim fratres nunq̄ est qui in Africa ignoret: Clarissima etiā fuit: nobilis genere: abundans diuitijs: sed s; omnia sinistra erant: sub capite erant. Venit inimic⁹ qui ferret caput: et sinistra illi obiecta est q̄ erat s; capite. Caput supra erat: dextera desuper complectebat. Quid poterat facere psecutor: q̄nis delicate femine? Erat q̄dem illa et sexu infirma: et diuitijs forte laquidiore: et consuetudine corpali infirmior. Sed q̄d ad tanta munimēta: Quid ad illū sp̄sum mittentē sinistra sub caput: et dextera sua complectentē? Qñ sic munitam percuteret inimicus? Et tñ pcessit: sed in corp⁹. Quid autē dicit psalmus: Custodiat dñs animā tuā. Anima nō cessit: corpus pcessū est: Et corpus ad tps pcessum ē: nam in fine resurrecturū est: qz et ip̄e qui dignat⁹ est esse caput ecclie: p̄buit corpus suū ad tempus pcutiēdū. Sed carnē suam ille triduo resuscitauit: carnem n̄am in fine resuscitaturus est. Ideo suscitātū est caput: quo at tenderet corpus et nō deficeret. Custodiat animā tuā dominus: ip̄a nō cedat: ip̄a non frangat scādalis: in psecutionib⁹: in tribulationib⁹: ip̄a non cedat deficiēdo: sic dñs dicit: Nolite timere eos q̄ corpus occidūt: animā autē non p̄nt occidere: s; eum timete q̄ habet p̄tatem corpus et animā occidere et mittere in gehennaz ignis. Hanc ḡ aīaz tuā custodiat dñs: ne cedas p̄suasori malo: ne cedas p̄mittenti falsa: ne cedas minanti temporalia. Et custodiat aīam tuā dominus: Et deinde custodiat dñs introitus tuus et exitū tuū: ex h̄ nūc et vsq; in seculū. Nam introitū tuū ad t̄pus atēde. Custodiat

dñs introitū tuū et exitū tuū: ex h̄ nūc et vsq; in seculū. Exitum idem custodiat. Quid ē introitū: Quid ē exitū? Qñ tēptamur: intramus: Qñ vincim⁹ tēptationes: eximus. Audi introitū: audi exitū. Vasa figuli p̄bat fornax: aut scriptura: et homines iustos temptatio tribulationis. Si sic sunt hoīes iusti quō vasa figuli: necesse ē vt vasa figuli intrent. Et nō qñ intrant: iam securus est figulus: s; cum exierint. Bñs autē securus est: qz nouit q̄ sunt eius. et nouit q̄ in fornace nō crepēt. Illi autē nō crepant: q̄ non h̄nt ventū supbie. Humilitas ḡ custodit in omni tēptatiōe: qz a pualle plorationis ascēdimus: cātates cāticum graduuz: Et custodit dñs introitū: vt salui intrem⁹. Sana fide simus qñ accedit temptatio: et custodit exitū ex h̄ nūc et vsq; in seculū. Cū enī exierim⁹ ab omī tēptatiōe: iaz in eternū nulla nos temptatio terreat: nulla p̄cupia saltem sollicitabit. Audi apostolū idipm cōmemorantē q̄d pauloan cōmemorauit: Fidel⁹ deus q̄ non p̄mittet vos tēptari supra q̄ potestis ferre. Ecce introit⁹ tuus custodit: qñ nō sibi sinit deus accidere tēptationē quam non potes ferre. In troitū tuū custodit: videte si custodit et exitū. S; faciet inq̄t cum tēptatiōe etiā exitum: vt possitis sustinere. In q̄d nō possumus nos fratres interpretari aliter: q̄ ipsa v̄ba apli docuerūt: Custodite ḡ vos: s; nō a vob: qz dñs tegumentū tuū q̄ custodit: q̄ nec dormitat nec dormit. Semel dormiuit p nobis: surrexit: iam nō dormiet. Nemo de se p̄sumat: de pualle plorationis ascēdimus: nō remaneam⁹ in via. Grad⁹ in via restant: nō debemus pigri remanere: non debem⁹ supbi cadere. Vicamus deo: non moueat pes noster: nō dormiat q̄ custodit nos. In nostra p̄tate est deo donāte: si eū nobis faciam⁹ custodē: q̄ non dormit neq; dormitat q̄ custodit isrl. Quem israhel: Uidentem deū. Ita erit auxiliū tuū a domino. Ita erit tegumentū tuū sup manuz dextere tue. Ita custodit introitus tuus et exitus tuus ex hoc et vsq; in seculum. Nam si de te p̄sumperis: motus est pes tuus. Si motus est pes tuus: iaz putas te in aliquo gradu esse. Inde cadis si supbus es: quia humil⁹ in cōualle plorationis dicit: Ne des ad mouendū pedē meū. Et si breuis psalmus est: longa tñ tractatio: et lōgus sermo. Putate fratres qz p natales beate Christi ne inuitauit vos: et immoderator sui in cō-

uiuio pducendo. Nonne posset et vobis fieri: si quis vos militaris inuitaret: et ad mensam sine mensura bibere cogeret: Liceat nobis hoc facere in sermone diuino: ut inebriemini et satiemini: quemadmodum et dominus pluuia sua temporalis dignatus est terram irrigare: ut cum maiore gaudio nos non sineret ire ad locum martyrum: sicut besterno die permiseramus. Illi enim martyres sine labore hic sunt nobiscum.

ExPLICIT Tractatus de ps. CXX.
INCIPIT Tractatus de ps. CXXI.

Sicut amor inmundus inflammat animam: et ad terrena concupiscenda et putrida sectanda vocat putram: et in una percipit: atque in profunda dimergit: sic amor sanctus ad superna eleuat et ad eterna inflammat: et ad ea que non transeunt neque moriuntur: excitat animam: et de profundo inferni leuat ad celum. Habz tamen ois amor vum suam: nec potest vacare amor in anima amatis: necesse est ut ducat. Sed vis nosse quis amor sit: Uide de quo ducat. Non ergo monemus ut nihil ametis: sed monemus ne mundum ametis: ut enim qui fecit mundum libere ametis. Obligata enim anima amore terreno: quasi viscum habz in pennis: volare non potest: mundata vero ab affectibus sordidissimis seculi: tamquam extensis penis et duabus alis resolutis ab omni impedimento: id est duobus preceptis dilectionis dei et proximi volat. Quomodo nisi ad deum ascendens volando: qui ascendit amando: Quod antequam possit gemit in terra: si iam inest ei volandi desiderium: et dicit: Quis dabit mihi pennas sicut colube: et volabo et requiescay: Quo antequam volauit: nisi de medijs scandalis: vbi gemit etiam iste cuius hec vox est quam commemorauit Be medijs que scandalis a coniunctione maiorum hominum a palea quibus grana coniuncta sunt volare vult: vbi non patitur coniunctionem et societatem iniqui alicuius: sed viuat in sancta societate angelorum cuius in eterna hierusalē. Ideo psalmus iste: quem hodie suscepimus tractandum sanctitati vestre: ipsam hierusalē desiderat: id est iste qui ascendit in hoc psalmo. Est enim. **Canticum graduum.** Quod sepe diximus caritati vestre: quod non sunt gradus isti descenduntur: sed ascenduntur. Ascendere ergo vult iste: Et qui vult ascendere: nisi ad celum: Quid est in celo: Utrum ideo vult ascendere ut sit cum sole et luna et stellis: Absit. Sed est in celo eterna hierusalē: vbi sunt ciues nostri angeli:

ab ipsis ciuibus nostris pegrinamur in terra. In pegrinatione suspiramus: in ciuitate gaudebimus. Inuenimur autem et socios in ista terra pegrinatione: que iam viderunt ipsam ciuitatem: et inuitant nos ut curramus ad illam. Ad hos gaudet iste qui dicit.

Expositio psalmi.

Iocundatus sum in his que dixerunt mihi: in domum domini ibimus. Fratres veniat in mente caritati vestre: si qua forte festiuitas martyrum et locus aliquis sanctus nominatus: quo certo die turbe confluit ad celebrandam solennitatem: ille turbe quod se excuscat: quod se hortantur et dicunt: eam eam. Et querunt: quo eam? Et dicit: ad illum locum: ad sanctum locum. Inuicem sibi loquuntur: et tamquam in censu singulatum faciunt unam flammam: et ipsa una flamma facta ex collocutione sese accendentium rapit illos ad locum sanctum: et cogitatio sancta sanctificat eos. Si ergo ad locum temporalem sic rapit amor sanctus: qualis amor debet esse qui concordes rapit in celum: et dicentes sibi in domum domini ibimus: Ergo curramus: curramus: quod in domum domini ibimus. Curramus: et non fatigemur: quod illuc peruenimus vbi non lassabimur. Curramus in domum domini: iocundetur anima nostra in his que ea nobis dicunt. Qui enim ea nobis dicunt: portos viderunt ipsam patriam de longinquo clamantes ad posteriores: In domum domini ibimus: ambulate: currite. Viderunt illi apostoli: et dixerunt nobis: currite: ambulate: sequimini: in domum domini ibimus. Et quid dicit vnusquisque nostrum: Iocundatus sum in his que dixerunt mihi: in domum domini ibimus. Iocundatus sum in prophetis: iocundatus sum in apostolis. Quos enim isti dixerunt nobis: in domum domini ibimus. **Stantes erant pedes nostri: in atrijs hierusalē.** Ecce habes domum domini: si querebas quid sit domus domini. In illa domo domini laudat: qui condidit domum: ipse et delitie omni habitantium in domo: Ipse sola spes hic: et res tibi. Ergo qui currunt quod debet cogitare: Quasi ibi iam sunt et ibi stant. Magnus est enim ibi stare inter angelos: et non deficere. Qui enim inde lapsus est: in veritate non stetit. Quicumque non sunt lapsi: in veritate stant: Et ille stat: qui deo fruitur: qui autem se frui voluerit: cadit. Quis autem se frui vult: Qui superbus est. Non ille qui se stare voluit in atrijs hierusalē: In lumine tuo inquit videbimus: non in lumine meo: Et apud te inquit fons vite: non apud me. Et quod adiecit

Alia ista, hierarus tota sum

Alia ista, tuus.

Alia ista, tuus. Hierarus tota sum. Inuicem sibi loquuntur: et tamquam in censu singulatum faciunt unam flammam: et ipsa una flamma facta ex collocutione sese accendentium rapit illos ad locum sanctum: et cogitatio sancta sanctificat eos. Si ergo ad locum temporalem sic rapit amor sanctus: qualis amor debet esse qui concordes rapit in celum: et dicentes sibi in domum domini ibimus: Ergo curramus: curramus: quod in domum domini ibimus. Curramus: et non fatigemur: quod illuc peruenimus vbi non lassabimur. Curramus in domum domini: iocundetur anima nostra in his que ea nobis dicunt. Qui enim ea nobis dicunt: portos viderunt ipsam patriam de longinquo clamantes ad posteriores: In domum domini ibimus: ambulate: currite. Viderunt illi apostoli: et dixerunt nobis: currite: ambulate: sequimini: in domum domini ibimus. Et quid dicit vnusquisque nostrum: Iocundatus sum in his que dixerunt mihi: in domum domini ibimus. Iocundatus sum in prophetis: iocundatus sum in apostolis. Quos enim isti dixerunt nobis: in domum domini ibimus. **Stantes erant pedes nostri: in atrijs hierusalē.** Ecce habes domum domini: si querebas quid sit domus domini. In illa domo domini laudat: qui condidit domum: ipse et delitie omni habitantium in domo: Ipse sola spes hic: et res tibi. Ergo qui currunt quod debet cogitare: Quasi ibi iam sunt et ibi stant. Magnus est enim ibi stare inter angelos: et non deficere. Qui enim inde lapsus est: in veritate non stetit. Quicumque non sunt lapsi: in veritate stant: Et ille stat: qui deo fruitur: qui autem se frui voluerit: cadit. Quis autem se frui vult: Qui superbus est. Non ille qui se stare voluit in atrijs hierusalē: In lumine tuo inquit videbimus: non in lumine meo: Et apud te inquit fons vite: non apud me. Et quod adiecit